

**Likabehandlingsplan
och
Plan mot kränkande behandling
för
Karlskrona Praktiska
Gymnasium
läsåret 2011- 2012**

Vision	2
Vad lagen säger	2
Diskrimineringslagen	2
Skollagen	3
En enda samlad plan.....	3
Vad står begreppen för?	3
Diskriminering	3
Direkt diskriminering	3
Indirekt diskriminering.....	3
Trakasserier	3
Diskrimineringsgrunder	4
Förbud mot kränkande behandling.....	4
Kränkande behandling.....	4
Exempel på kränkande behandling.....	5
Sexuella trakasserier.....	5
Mobbning	5
Tillrättavisning av elev	5
Främja likabehandling.....	6
Plan för att främja likabehandling på vår skola.....	7
Handlingsplan vid akuta åtgärder.....	8
Ansvar	9
Delaktighet, uppföljning och ny plan	9

Vision

På vår skola ska ingen elev bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Vår målsättning är att både elever och personal ska ha en trygg psykosocial arbetsmiljö, känna trivsel och gemenskap och uppleva goda relationer. Eleverna blir sedda, uppmärksammade och bekräftade och lär sig snabbt känna igen sina skolkamrater. Både lärare och elever verkar aktivt för att motverka alla former av diskriminering, trakasserier och kränkningar och skolmiljön präglas av god stämning och tolerans.

Vad lagen säger

Skolans arbete för likabehandling och mot kränkande behandling styrs av två lagar: *Diskrimineringslagen* och *Skollagen*.

I korthet säger lagarna att

- alla elever ska känna sig trygga i skolan och ha samma rättigheter.
- skolan är skyldig att skyndsamt utreda alla fall då elever anser sig ha blivit utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
- skolan är skyldig att vidta åtgärder för att förhindra trakasserier och kränkningar framöver.

Diskrimineringslagen

Alla skolor ska enligt den nya diskrimineringslagen:

- inom ramen för verksamheten *bedriva ett målinriktat arbete* för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder sexuell läggning eller ålder (3 kap. 14 §)
- *vidta åtgärder för att förebygga och förhindra* att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier (3 kap.15 §)
- varje år upprätta en plan (*likabehandlingsplan*) med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier på dessa grunder eller sexuella trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur planerade åtgärder har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (3 kap.16 §)

Skollagen

Alla skolor ska enligt 6 e kap. skollagen se till att det

- inom ramen för varje särskild verksamhet *bedrivs ett målinriktat arbete* för att motverka kränkande behandling av barn och elever (6 §)
- *vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra* att barn och elever utsätts för kränkande behandling (7 §)
- inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling (årlig plan, i fortsättningen kallad *plan mot kränkande behandling*) med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (8 §).

En enda samlad plan

Vi har valt att göra en plan. Enligt skolverkets riktlinjer kan kraven på årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan uppfyllas i en och samma plan så länge innehållet uppfyller lagarnas krav.

Vad står begreppen för?

Diskriminering

När skolan på osakliga grunder behandlar en elev orättvist eller sämre än andra elever och missgynandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Direkt diskriminering

Att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna

Indirekt diskriminering

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier

Uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Diskrimineringsgrunder

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck, att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än sitt fysiska
- Etnisk tillhörighet, nationellt, kulturellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder, att någon har varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av sin funktionsförmåga som man haft sedan födseln eller som uppstått till följd av en skada eller en sjukdom
- Sexuell läggning
- Ålder

Förbud mot kränkande behandling

Alla kränkningar är inte diskriminering eller trakasserier med utgångspunkt från diskrimineringsgrunderna. Det är därför nödvändigt att skilja mellan trakasserier (som är kopplade till diskrimineringsgrunderna) och kränkande behandling (som inte behöver vara kopplade till diskrimineringsgrunderna). I skollagen finns därför ett förbud mot kränkande behandling för att täcka in alla former av kränkningar.

Här avses exempelvis mobbning och liknande beteenden som har sin grund i att någon är överviktig, har en viss hårfärg eller är en ”plugghäst” och liknande. Kränkande behandling kan även föreligga utan att den som kränker anger någon specifik egenskap hos det barn eller den elev som utsätts för kränkningar. Att knuffa eller rycka någon i håret eller sätta krokben för personen i fråga kan också utgöra kränkande behandling i lagens mening. Även psykiska kränkningar genom t.ex. utfrysning omfattas av uttrycket kränkande behandling.

Kränkande behandling

Upptredanden som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för all kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande där någon eller några kränker en elevs värdighet och principen om alla människors lika värde

- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

PRAKTISKA

Exempel på kränkande behandling

Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli hotad, hånad eller kallad hora, bög),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, grimaser, ryktesspridning och mobbning),
- text- och bildburna (t.ex. klotter, teckningar, fotografier, brev och lappar, e-post, sms, mms, meddelanden på Internet).

Sexuella trakasserier

Kränkningar kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsande, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Mobbning

Definitionen på mobbning är att en person blivit utsatt för kränkningar vid upprepade tillfällen. Det råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Tillrättavisning av elev

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva det som kränkande.

Främja likabehandling

Skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Syftet är att förstärka respekten för allas lika värde.

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Karlskrona Praktiska Gymnasium är en liten gymnasieskola vilket gör att personalen snabbt lär känna eleverna och på så sätt lätt kan upptäcka förändringar i beteendet som kan tyda på diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Undervisningen på skolan bedrivs ofta i små grupper. Eleverna blir på detta sätt sedda, uppmärksammade och bekräftade.

Personalens arbetsrum är utspridda över hela skolan och lärare och övrig personal rör sig dagligen över hela skolan och vistas ofta i samma lokaler som eleverna. Personalmöten två gånger per vecka och det faktum att lärare med olika ämneskompetenser delar arbetsrum främjar kommunikationen kring eleverna och gör beslutsvägar korta och effektiva.

Respekten för alla människors lika värde genomsyrar den dagliga verksamheten på skolan och stämningen på skolan är mestadels avspänd och lugn. Skolan har en stabil och engagerad personalgrupp med humanistisk människosyn. En stor andel av eleverna upplever en känsla av tillhörighet och gemenskap på skolan och känner tillit till personalen.

Det finns en beredskap och vilja hos personalen att ingripa i och snabbt dämpa och bearbeta eventuella konflikter. Skolans rutiner och regelverk kring konflikter och kränkande behandling ger trygghet och stadga åt personalens hantering av akuta händelser.

Plan för att främja likabehandling på vår skola

All personal på skolan är viktiga vuxenförebilder för eleverna och visar genom sitt agerande gentemot varandra och eleverna respekt för allas lika värde.

All personal på skolan ska vara lyhörda för signaler som tyder på diskriminering eller annan kränkande behandling och all personal är skyldig att informera rektor vid misstanke om pågående diskriminering eller kränkande behandling inom skolan.

På skolan finns alltid någon i personalen tillgänglig för eleverna under skoldagen. Skolans assistent har bland annat som uppgift att hjälpa eleverna både praktiskt och administrativt.

Skolsköterska finns på skolan. Tillgång till kurator, psykolog samt skolläkare finns vid tidsbokning.

Ett elevvårdsteam bestående av skolsköterska och speciallärare bildas på skolan.

Genom utvecklingssamtal får elev, föräldrar och lärare tillfälle att prata om hur eleven trivs i skolan och därigenom reflektera kring förhållningssätt, värderingar, normer och relationer.

Hälsosamtal med skolsköterskan ger möjlighet att samtala kring elevens sociala arbetsmiljö.

Mentorerna inleder varje termin med en genomgång av denna plan och återknyter till det med jämna mellanrum. Om eleverna har idéer om tillägg eller förändringar tas de vidare till rektor.

Mentorerna möjliggör för klassen att få genomföra regelbundna klassråd.

Arbetet med denna plan integreras med arbetet med skolans ordningsregler som gäller i umgänget med varandra.

Vid behov arbetas det med tjej- och killgrupper på skolan.

Handlingsplan vid akuta åtgärder

Vid misstanke om (det gäller även någon anmäler anonymt) eller upptäckt av trakasserier eller kränkande behandling är all personal skyldig att omgående vidta följande åtgärder:

1. Informera skolans ledning

Om personal upptäcker eller får kännedom om att någon elev trakasseras eller kränks, dokumenteras situationen skriftligt och rektor kontaktas omgående. I samråd bestäms vilka som behöver kontaktas t.ex. föräldrar.

2. Tala med den utsatta eleven

Mentor, rektor eller annan lärare talar med den utsatta eleven. En redogörelse utformas och eleven informeras om att skolan kommer att kontakta elevens föräldrar.

3. Samla fakta och gör en kartläggning

Mentor talar med andra elever som varit inblandade eller bevittnat händelsen. En skriftlig rapport av alla inblandades redogörelser lämnas till rektor.

4. Tala med den som utfört handlingen

Enskilt samtal utförs med den/dem som utpekats som förövare. Låt dem beskriva vad som hänt. Finns det en ledare ska denna tillfrågas sist. Det är bra om man är två (2) vuxna som representerar skolan. Informera om hur skolan kommer att gå vidare.

Under samtalet ska man:

- Klargöra att skolan vet vad som pågår
- Klargöra skolans syn på trakasserier och kränkande behandling
- Tala om att skolan kommer att följa upp det inträffade och att det som hänt är oacceptabelt
- Fråga förövaren vad han/hon tänker göra
- Anteckna det som sägs
- Informera berörda om att uppföljande samtal kommer att ske.
- Tala om att uppföljningssamtal kommer att hållas och sparas i en särskild pärm
- Om förövaren erkänner och verkligen ångrar sitt handlande ska man försöka få till stånd en försoning. Detta måste ske på den drabbade elevens villkor.

5. Besluta om åtgärder

Rektor, mentor och eventuellt övrig personal beslutar om åtgärder för att säkerställa den utsatta elevens trygghet på skolan. .

6. Presentera åtgärder

Beslutade åtgärder diskuteras med berörda föräldrar. Vid grova kränkningar ska föräldrar informeras om anmälan till polis/sociala myndigheter.

7. Uppföljning

Informera berörda om att uppföljande samtal kommer att ske. Dokumentation av uppföljningssamtalet kommer att sparas i en särskild pärm.

8. Stöd till den utsatta eleven och dennes familj

- Skolan stödjer och följer upp den drabbade eleven

PRAKTISKA

- Eleven erbjuds möjlighet till professionell hjälp
- Ha fortsatt kontakt med föräldrarna
- Medverka till positiva kamratkontakter för att stärka elevens självkänsla

Ansvar

Övergripande ansvar för arbetet med denna plan och att planen följs ligger hos rektor. Rektor delegerar sedan arbetsuppgifter och ansvar till skolans elevvårdsteam och/eller annan personal.

Rektor ser till att elever och personal får möjlighet att diskutera dessa frågor och får nödvändig utbildning. Mentorerna har som ansvar att kontinuerligt hålla dokumentet och diskussionen aktuell.

Delaktighet, uppföljning och ny plan

En ny plan skall upprättas varje år. Innan dess görs utvärdering av förra årets plan. Både personal och elever ska vara delaktiga vid upprättande, uppföljning och översyn av planerna.